ዓሚቑ ትርጉም መሥዋዕተ ቅዳሴን ክህልወና ዘለዎ ንጡፍ ተሳታፍነትን

ቅዱስ ዮሓንስ ጳውሎስ ካልኣይ መስዋዕተ ቅዳሴ መንግሥተ ሰማይ ኣብ ምድሪ እዩ¡ በሉ። እዚ ማለቶም ከኣ እቲ ኣብዚ ምድሪ እነዕርጎ ቅዳሴ፡ ምስቲ ኣብ ሰማይ ንዘለዓለም ዝቐርብ ቅዳሴ ምስታፍ ማለት እዩ። ኣብ ራይ ዮሓንስ ምዕራፍ ኣርባዕተ ብዛዕባ ሰማያዊ ግብረ ኣምልኾ ኣስፊሑ ይገልጸልና እዩ፡ እቶም ኣርባዕተ እንስሳ ድማ ነፍስወከፎም ሽሽዱሽተ ክንፊ ኣለዎም። ብዙርያኦምን ብውሽጦምን ከኣ ኣዕይንቲ ዝመልኦም እዮም፣ ለይትን መዓልትን ከየቋረጹ ድማ፣ ›ቅዱስ ቅዱስ ቅዱስ፣ ኲሉ ዚኽእል እግዚኣብሔር ኣምላኽ፣ ዝነበረን ዘሎን ዚመጽእንœ ይብሉ ነበሩ። እቶም እንስሳ ነቲ ኣብ ዙፋን ዝተቐመጠ፣ ንዘለዓለም ዓለም ሕያው ኮይኑ ዚነብር፡ ክብርን ስብሓትን ምስጋናን ኪህብዎ ከለው፣ እቶም ዕሥራን ኣርባዕተን ኣሕሉቕ ኣብ ቅድሚ እቲ ኣብ ዙፋን ተቐሚጡ ዘሎ ፍግም ኢሎም፣ ነቲ ንዝለዓለም ዓለም ሕያው ኮይኑ ዚነብር ሰገድሉ። ኣኽሊሎም ኣብ ቅድሚ እቲ ዙፋን ኣንቢሮም ከኣ ›ኦ ጐይታናን ኣምላኽናን! ንስኻ ክብርን ስብሓትን ሥልጣንን ንምውሳድ ብቑዕ ኢኻ፣ ከመይ ንብዘሎ ንስኻ ፈጠርካዮ፣ ፍቓድካ ስለዝኾነ ድማ ህላዌ ረኺቡን ተፈጢሩን ኣሎœ በሉ (ራእይ 4፡8-11)።

ልሂቅ ር.ሊ.ጳጳሳት በነዲክቶስ መበል 16 መስዋዕተ ቅዳሴ፣ ልቢ ቤተክርስትያን እዩ¡ ይብሉ። ልቢ ኣብ ሓደ ሰውነት ወሳኒ ተራ ኣለዎ። ልቢ እንተ ሓሙሙ ምሉእ ሰውነት ይሓምም፣ ልቢ ጠጠው እንተ ኢሉ ከኣ ኲሉ ይመውት ማለት እዩ። ስለዚ ከምቲ ቅዱስ ጉባኤ ዝኣርእስቱ ሰነድ ካልኣይ ጉባኤ ቫቲካን ዝብሎ፡ ኣብታ መጨረስታ ድራር ዝገበረላን ዝተኻሕደላን ለይቲ መድኃኒና ብሥጋኡን ደሙን መሥዋዕቲ ቅዱስ ቍርባን ሠርዐ። ነዚ ዝገበረ ንሱ እንደገና ክሳዕ ዝመጽእ መሥዋዕቲ መስቀል ንብዙኅ ዘመናት ንኽነብርን ናይ ፍቕሪ ምሥጢር፣ ናይ ድኅነት ምልክት፣ ናይ ሠና ግብሪ መተግበሪ፡ ዝኾነ ሞቱን ትንሣኤኡን ዝኽሪ ንፍትውቲ መርዓቱ ቤተክርስትያን ሕድሪ ንክህባን እዩ። ክርስቶስ መኣዲ መሥዋዕቲ ኮይኑ ኣብ ዝቐርበሉ ፋሲካዊ በዓል፣ ኣእምሮ ብጸጋ ይመልእ፣ ንኣና ከኣ ውሕስነት ናይቲ ዚመጽእ ክብሪ ይወሃበና¡ (ቅዱስ ጉባኤ 47)።

ቅዳሴ መድኃኒና ጐይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ኣብ መስቀል ዘቕረቦ ቅቡል መስዋዕቲ እዩ። ኣብ ቀራንዮ ኣብ መስቀል ተሰቒሉ ምስ ሞተ ሓደ ወተሃደር መጺኡ ብኲናት ጐድኑ ወግኦ። ካብዚ ዝተበስዐ ጐድኑ ከኣ ማይን ደምን ጸረር በለ። እዚ ማይን ደምን ናይቶም ኣዕኑድ ክርስትያናዊ ሕይወት ዝኾኑ ምሥጢረ ጥምቀትን ምሥጢረ ቍርባንን ምልክት እዮም። እዞም ክልተ ምሥጢራት ንቤተክርስትያን ዝሓንጽዋ ስለዝኾኑ ካብ ጐድኑ ቤተክርስትያን ተወሊዳ ክንብል እውን ንኽእል። ከምቲ ሔዋን ካብ ጐድኒ ኣዳም ዝተፈጥረት ካብ ጐኒ እቲ ሓዲስ ኣዳም ዝኾነ መድኃኒና ጐይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ከኣ ቤተክርስትያን ተወሊዳ።

ቤተክርስትያን ከኣ ኣብ መኣዲ ጐይታ እናተኣከበት ነቲ ንሱ ዝኣዘዛ ክትፍጽም ትርከብ። እታ ሰዓት ምስ በጽሐት ኢየሱስ ምስቶምም ዓሰርተው ክልተ ሓዋርያት ኣብ መኣዲ ተቐመጠ፨ ›እንጌራ ኣልዒሉ ድማ ኣመስጊኑ ቆሪሱ ›እዚ ምእንታኻትኩም ዚወሃብ ዘሎ ሥጋይ እዩ። ንመዘከርታይ ከኣ ግበርዎœ እናበለ ሃቦም። ከምኡ ድኅሪ ድራር ነቲ ጽዋዕ ኣልዒሉ፣ ›እዚ ጽዋዕ እዚ በቲ ምእንታኻትኩም ዚፈስስ ደመይ ዝተገብረ ሓዲሽ ኪዳን እዩ¡ ።

ቤተክርስትያን ከኣ ነቲ ኢየሱስ ምሸት ሓሙስ ዝፈጸሞ እንጌራ ምቍራስን ጽዋዕ ምልዓልን ብስሙ ክሳዕ ሎሚ ንዝኽሩ ክትፍጽሞ ትርከብ። ኣብ ግብሪ ሓዋርያት ከምእንሰምዖ ካብ መጀምርታ እቶም ቀዳሞት ሰዓብቲ መድኃኒና ኢየሱስ ክርስቶስ ብትምህርቲ ሓዋርያትን፣ ኃቢሮም ብምንባርን፣ ብቕራስ እንጌራን፣ ብጸሎትን ጸኒዖም ነበሩ¡ (ግ.ሓ. 2፡42)። ቍጽሮም እናበዝሐን እናስፋሕፍሐን ምስ ከደ ነቲ ሥርዓት ምቍራስ እንጌራን ምልዓል ጽዋዕን ዝተፈላለየ ጸሎታትን ምህላላን እናተወሰኸ ከምዝኸደ እውን ርጉጽ እዩ። ቅዱስ ጳውሎስ ኣብ ቆሮንጦስ ዝነበሩ ምእመናን ነቲ ኢየሱስ ባዕሉ ዝሠርዖ ቅኑዕ ኣፈጻጽማ መኣዲ ቍርባን ዘንጊዖምዎ ስለዝነበሩ እንደገና የዘኻኽሮምን ይእርሞምን። እትበልዑሉን እትሰትዩሉን ኣባይቲዶ የብልኩምን ኢኹም? ነቶም ዘይብሎም እተኅፍርዎም ዘሎኹምሲ ንቤተክርስትያን ኣምላኽ ንዒቕኩም ዲኹም? እንታይ እሞ ክበለኩም እየ፣ በዚዶ ክንእደኩም እየ? ከቶ ኣይንእደኩምን እየ። እቲ ንኣኻትኩም ዘመኃላለፍኩልኩም ነቲ ካብ ጐይታ ዝተቐበክዎ እየ፣ ጐይታና ኢየሱስ በታ ዝተታኅዘላ ለይቲ እንጌራ ኣልዓለ፣ ኣመስጊኑ ቆረሰ እሞ፡ ›ውሰዱ ብልዑ እዚ ምእንታኻትኩም ዚወሃብ ሥጋይ እዩ፣ እዚ

ንመዘከርታይ ግበርዎœ በለ። ከምኡ ከኣ ድኅሪ ድራር ነቲ ጽዋዕ ኣልዓለ እሞ ›እዚ ጽዋዕ እዚ ብደመይ ዚኸውን ሓዲሽ ኪዳን እዩ። ብእትሰትዩዎ ጊዜ ኵሉ ንመዘከርታይ ግበርዎœ በለ። ማለት ነዚ እንጌራ እዚ ብእትበልዕዎ፡ ነዚ ጽዋዕ እዚ እውን ብእትሰትዩዎ ኵሉ ክሳዕ ጐይታ ዚመጽእ ሞቱ ኢኹም እትነግሩ¡ (1ቆሮ 11፡22-26)።

መድኃኒና ጐይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ብምልክት ህብስትን ወይንን ገቢሩ ነቲ ሕያው ሥጋኡን ክቡር ደሙን ክህበና ወሰነ፡ መኣዲ ፍቕርን ኅውነትን ክሰርዓልና ደለየ። ሥጋ ወዲ ሰብ እንተዘይበላዕኩም፣ ደሙውን እንተዘይሰተኹምሲ፡ ሕይወት ከምዘይብልኩም ብሓቂ ብሓቂ እብለኩም ኣሎኹ። ሥጋይ ዝበልዕ ደመይውን ዚሰቲ ናይ ዘለዓለም ሕይወት ኣላቶ፣ ኣነ እውን በታ ዳኅረይቲ መዓልቲ ከተንሥኦ እየ። ሥጋይ ብልዒ ሓቂ እዩ እሞ፣ ደመይ ከኣ መስተ ሓቂ እዩ። እቲ ሥጋይ ዝበልዕ ደመይውን ዚሰቲ ኣባይ ይነብር፣ ኣነውን ኣብኡ እነብር¡ (ዮሓ 6፡53-56)።

ብሓጺሩ መስዋዕተ ቅዳሴ ማለት ነቲ ኢየሱስ ዝሰርዓልና መኣዲ ፍቕሪ ተኣኪብና ነቲ ኣብ ቀራንዮ ናብ እግዚኣብሔር ኣቦ ምእንታና ዘቕረቦ ቅቡል መስዋዕቱን፣ ነቲ ተቐባልነት እግዚኣብሔር ኣቦ ዝገለጸ ዓወት ትንሣኤኡን ክሳዕ ዳግም ዝምለስ እንፍጽመሉ ናይ ኣምልኾ ተግባር እዩ። መዓልቲ መዓልቲ ኣብ ቅዳሴ እነዚሞ ጽማቑ ናይ እመንትና እውን ነዚ እዩ ዝስምዕ።

ንዜኑ ሞተከ እግዚኦ	*ኦ ጐይታና*
ወትንሣኤከ ቅድስተ	*ሞትካን ቅድስቲ ትንሣኤኻን ነበሥር*
ኣሎና	
ነኣምን ዕርገተከ ወዳግመ ምጽኣተከ	*ዕርከትካን ካልኣይ*
ምጽኣትካን እውን ንኣምን	
ንሴብሓከ ወንትኣመነከ	*ነመስግነካን ንእመነካን*
ንስእለከ ወናስተበቍዓከ	*ንልምነካን ንምሕጸነካን ኣሎና*
ኦ እግዚእነ ወኣምላክነ	*ኦ ጐይታናን ኣምላኽናን*

ቅዳሴ መስዋዕቲ ምሥጋና እዩ። እዚ ምሥጋና እዚ ድማ፣ ንሕና ዘይኮንናስ ባዕሉ እቲ ፍቁር ወዱ መድኃኒና ጐይታና ኢየሱስ ክርስቶስ እዩ ዘቕርበሉ። ባዕሉ እግዚኣብሔር ኣቦ ዘፍቅሮ ብእኡ ዝተሓጐስኩ ወደይ እዚ እዩ፣ ንእኡ ስምዕዎ¡ (ማቴ 17፡5) ክብል መስኪሩሉ

ስለዝኾነ ቅቡል መሥዋዕቲ ምስጋና ከቕርብ ዝኽል መድኃኒና ጐይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ጥራይ እዩ። ንስኻ ወደይ ኢኻ፣ ኣነ ሎሚ ወለድኩኻ በሎ። ኣብ ካልእ ሥፍራ ድማ ንስኻ ከም መዓርግ መልከጼደቅ ንዘለዓለም ካህን ኢኻ በሎ። ኢየሱስ ኣብዛ ምድሪ እዚኣ ከሎ፡ ናብቲ ካብ ሞት ከድኅኖ ዚኽእል ብብርቱዕ ገዓርን ንብዓትን፣ ጸሎትን ምህልላን ኣቕረበ። ንኣምላኽ ዚእዘዝ ስለዝነበረ ከኣ ተሰምዐ። ወዲ ኣምላኽ እኳ እንተ ኮነ፡ በቲ ዝተቐበሎ ስቓይ እዙዝ ምዃን ተማህረ። ዕዮኡ ምስ ፈጸመ ድማ ነቶም ዚእዝዝዎ ዘበሉ ኩላቶም ናይ ዘለዓለም ድኅነት ምኽንያት ኮኖም። ኣምላኽ ከኣ ከም መዓርግ መልከጼደቅ ሊቀ ካህናት ገበሮ¡ (ዕብ 5፡5-9)።

ብሓንሳብ ምትእኽኻብ

ካብ ገዛውትና ተበጊስና ንቤተክርስትያን (ቤት ሕዝበ እግዚኣብሔር፡ ቤት ኣምላኽ) ንጋሰስ (ንጐዓዝ ንነግድ)። ክርስትያን ኩሎም ንመሥዋዕተ ቅዳሴ ኣብ ሓደ ቦታ ይጋብኡ። ናይዚ ጉባኤ ዋናን ርእስን፣ እቲ ናይ መሥዋዕቲተ ቅዳሴ ቀንዲ ሠራዒ ባዕሉ ክርስቶስ እዩ። ንሱ ናይœታ ሓዳስ ኪዳን ሊቀካህን እዩ። ኣብ ዝኾነ ቅዱስ ቍርባን ዚሥርዓሉ ዘበለ እቲ ብሥዉር ዚመርሕ ድማ ባዕሉ እዩ። ኣቡን ኮነ ካህን ከኣ ነቲ ጉባኤ ዚመርሕ ብድሕሪ ንባባት ዚዛረብ ወፈያታት ዚቕበልን ናይ ምስጋና ጸሎት ዜብጽሕን ንክርስቶስ ወኪሉ ብስምœቲ ዋና ዝኾነ ክርስቶስ እዩ¡ (መዝገበ ሃይማ 1348)። ትርጉም ናይ ምትእኽኻብና ኣብቲ ብስም ዮሓንስ ወልደነጐድጓድ ዝጽዋዕ ኣኰቴተ ቍርባን ዘሎ ጸሎት ክንረኽቦ ንኽእል፣ ኦ ጐይታ፡ መዘከርታ ሕማማትካ ክንገብርን፡ ኣብ ትንሣኤኻውን ክንካፈልን ንዝተኣከብና (ዝተጋባእና)፣ ንሕናውን ኦ ጐይታ ኣምላኽና፡ ንልምነካ ኣሎና። እዛ ኅብስቲ እዚኣ ኣብ ማእከል እምባን ኩርባን፡ ኣብ በረኻን ቈላን፡ ዝተበተነት ክንሳ፡ ተኣኪባ ሓንቲ ፍጽምቲ ኅብስቲ ከም ዝኾነት፣ ከምኡ ከኣ ንኣና ካብ ኩሉ ናይ ኃጢኣት እኩይ ኅሊና ፈሊኻ ናብ ፍጹም እምነትካ ብመለኮትካ ኣኻኽበና (ኣጋብኣና)¡።

ኣብ ቤተክርስትያን እንክንኣቱ

ኣጸብዕና ኣብ ማይጸሎት ጠሚዕና ግንባርና ብስም ኣብን ወልድን መንፈስ ቅዱስን ንዓትብ (ትእምርተ መስቀል ንገብር)። እዚ ከኣ በቲ ሓደ ወገን ክባርኹና ስም ቅድሲቲ ሥላሴ ንጽውዕ፡ ኣብ ምሥጢረ ሥላሴ እምነትና ነሓድስ። በቲ ካልእ ወገን ከኣ ነቲ መድኃኒና

ጐይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ብሸንካር ዝተሸንከረሉን ዝሞተሉን ዕንጸይቲ ሕይወት ዝኾነ መስቀል ነኽብር፡ ሰዓብቲ ክርስቶስ ምዃንና ንምስክር።

ስግደት-ኢድ ምንሳእ

ብትሕትናን ብርግኣትን ብግምባርና ተደፊእና ንሰግድ ወይ ከኣ ጸጋማይ ኢድና ኣብ ኣፍልብና ጌርና ንየማናይ ኢዳን ንምድሪ ገጹ ኣውሪድና ብዝግቡእ ኢድ ንነስእ። ስግደት ቅድሚ ኩሉ ነቲ ኣብ ቤተክርስትያን ዝጽበየና ዘሎ በዓልቤት ወይ ጐይታ ሰላምታ ምቕራብ እዩ። በቲ ካልእ ወገን ከኣ ዓብይ ናይ ኣምልኾ ስራሕ እዩ። ክንሰግድ ከሎና ንኣምላኽ እምለኽ¡ ንብል። ብሓጺሩ ክንሰግድ ከሎና ነፍስ ወከፍና ንኣምላኽ፡ ንስኻ ፈጣሪ፡ ኣነ ፍጡር፣ ንስኻ ጐይታ ኣነ ኣገልጋሊ፣ ንስኻ መድኃኒ ኣነ ድኅነት ዘድልየኒ፡ ምዃነይ እፈልጥ እየ እሞ ብዓይኒ ምሕረት ጠምተኒ፡ ኣይትጨክነለይ፡ ክጽውዓካ ከሎኹም ስምዓኒ በከመ ምሕረትከ እግዚኦ ወኣኮ በከመ ኣበሳየ¡ ይብል ኣሎ ማለት እዩ።

ንጡፍ ተሳታፍነት ሕዝበ እግዚኣብሔር

ካልኣይት ጉባኤ ቫቲካን ብዛዕባ ንጡፍ ተሳታፍነት ምእመናን ክርስቶስ ክዛረብ ከሎ፥ ሊጡርጊያ ምሉእ ውጽኢት ንክህብ ምእመናን ብቅኑዕ መንፈስ ተዳልዮም ሓሳባቶም ምስቲ ካብ ኣፎም ዝወጽእ ቃል ኣሰማሚዖም ንመለኮታዊ ጸጋ ንከንቱ ከይቅበሉ ምስኡ ብምትኅብባር ክሰርሑ የድሊ¡ (ቅዱስ ጉባኤ 11)።ብዝርድእዎ ቋንቋን ኣገላልጻን ጥራይ ዘይኮነ ምስ ባህሎም ዝኸይድ ምልክታትን ንንጡፍ ተሳታፍነት ዝዕድም ኃዋኅውን ክፍጠር ይግባእ። ነዚ ኩሉ ዝሕግዝ ከኣ ቀጻሊ ምንቕቓሕን መግለጽታትን የድሊ። ምእመናን ሕጊ ሊጡርጊያ ዝሓቶ ነገር ኩሉ ፈሊጦምን ብዝግባእ ተዳልዮምን ኣብ ግብረ ኣምላኽ ምሉእ ብምሉእ ተኻፊልቲ ንምዃን መታን ክበቕዑ ብብርቱዕ ተማሕጽን¡ (ቅዱስ ጉባኤ 14)።

ክፍልታት መሥዋዕተ ቅዳሴ

መሥዋዕተ ቅዳሴ መሠረታዊ ሓድነት ኣብ ዘለዎም ክለተ ዓበርይቲ ክፍልታት ይምቀል። እቲ ቀዳማይ ክፋል ሥርዓተ ቅዳሴ ተባሂሉ ዝጽዋዕ፡ ኣሓዱ ኣብ ቅዱስ፡ ኣቕርቦተ መባእ፡ ፍትሓት ዘወልድን፡ ጸሎተ ዕጣንን፡ ልመናታትን፡ ንንባባትን፡ ስብከትን፡ ጸሎተ ሃይማኖትን፡ ዘጠቓልል ክፋል እዩ። ብሓቂ ከኣ ኣብዚ ክፍሊ እዚ ንቃል እግዚኣብሔር ብትሕትናን

ብእምነትን ሰሚዕና ብኃጢኣትና ተነሲሕና በቲ ሕያው ቃሉ ጸሪናን ናብ ናብቲ ናይ ምስጋና መስዋዕቲ ዝኮነ ክፋል ኣኰቴተ ቊርባን ክንሳገር የድሊ። ኣብዚ ብጽቡቕ እንተተዳሊና ኣብ መስዋዕትን መኣዲ ሥጋኡን ደሙን እውን ብብቕዓት ክንሳተፍ ንኽእል ማለት እዩ። ካልኣይ ጉባኤ ቫቲካን ከምዝብሎ፣ ኣብ ቤተክርስትያን ቅዱሳት መጻሕፍቲ ክነበቡ እንከለው ብኣኣቶም ገቢሩ ዝዛረብ ዘሎ ክርስቶስ ስለዝኾነ ብቃሉ ሕያው ኮይኑ ይርከብ። ቤተክርስትያን ክትጽልን ክትውድስን እንከላ ክርስቶስ ኣብ ማእከላ ኣሎ፣ ከመይ ›ክለተ ወይ ሠለስተ ብስመይ ኣብ ዝተኣከብሉ ኣነ ኣብ ማእከሎም ኣሎኹœ ኢሉ ኣተስፊዉ እዩ (ማቴ 18፡20¡ (ቅዱስ ጉባኤ 7)። ስለዚ ነዚ ቀዳማይ ክፋል ናይ ሥርዓት ቅዳሴና ፍሉይ ኣድህቦ ክንገብረሉ ይግባእ። ብጊዜ መጺእካ ካብ መጀመርታ ብቃልን ብዜማን ብግብርን ምስታፍ፡ ብጽሞና ምስማዕ፡ ነቲ ዝሰማዕናዮ ከኣ ምስ ሕይወትና ምንጽጻር ከድልየና እዩ።

እቲ ካልኣይ ክፋል ከኣ ኣኰቴተ ቊርባን(ምስጋና፣ ስባሔ፣ ቊርባን)ተባሂሉ ዝጽዋዕ ኮይኑ፣ ጸሎት ምስጋናን ዝኽሪ ምሸት ሓሙስን ሕማማትን ትንሣኤን መድኃኒና ኢየሱስ ክርስቶስ፣ ናይ ምልዋጥ ህብስትን ወይንን ቃላት ምድጋም፣ ጽውዓ መንፈስ ቅዱስን፣ ጸሎት ኣቡነ ዘበሰማያትን እግዚኦታን፣ ቅድሚ ቁርባን ዝድገም ናይ እምነት ሥራሕ፡ ሱታፌ ቊርባን፣ ድሕሪ ቊርባን ዝበጽሕ ናይ ምስጋና ጸሎት፣ ቡራኬን ምፍናው ተሳተፍትን የጠቃልል። (መ.ሃ. ረአ 1361 ረአ)። ኣብ መስዋዕተ ቅዳሴ እምበኣር እቲ ሰዋዒ ካህንን እቲ ዝቐርብ መስዋዕትን ባዕሉ መድኃኒና ጐይታና ኢየሱስ ክርስቶስ እዩ። ንዝኽረይ ግበርዎ ስለዝበለና ግን ንሕናውን ምስ ቅዱስ ዮሓንስ ኣፈውርቅ ዝንቱ ውእቱ ዘንሕነ ንሠውዖ ለመድኃኒትነ በከመ ተሦዓ በቀራንዮ ለሕይወተ ኵሉ ዓለም¡፣ ከምቲ ንሱ ኣብ ቀራንዮ ንሕይወት ምሉእ ዓለም ዝተሠውዐ፣ እዚ ንሕና ንሥውዖ ዘሎና መሥዋዕቲ ቅዳሴ ከኣ ምእንቲ ድኅነትና እዩ (ጸሎተ ፈትቶ፡ ቅዳሴ ዮሓንስ ኣፈወርቅ)።

ኣብ መሥዋዕተ ቅዳሴ ዚፍጸም ብሓጺሩ ኣብዛ ትስዕብ ኣብ ቀዳማይ ክፋል መጽሓፈ ቅዳሴና እትርከብን፣ ቅድሚ ካልኣይ ንባብ ብሠራዒ ካህን እትድገምን ጸሎት ተጠቓሊሉ ንረኽቦ። መጀመርያ እግዚኣብሔር ብሓቂ ዘለዓለማውን፡ ዓብይን፡ ኃያልን፡ ኣብ ኵሉ ዝርከብን ምዃኑ ድሕሪ ተኣሚንና፣ ኣብ ማእከልና ክህሉን ልብናን ነፍስናን ከነጽሕን ክቕድስን ፈሊጥናን ከይፈለጥናን ዝፈጸምናዮ ኃጢኣትናውን ክሓድገልና ድሕሪ

ምልማን፥፣ ኣብ ቅድሚኡ በቲ ፍቁር ወዱ መድኃኒና ጐይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ኣቢልና ንጹሑ ቁርባንን ቅቡል መስዋዕትን መንፈሳዊ ዕጣንን ከነቕርበሉ ብቑዓት ክገብረና ንልምኖ።

ኦ ኣምላክ ዘለዓለም፥ ቀዳሚ ወደኃሪ ዳኅራዋይን	ኦ ዘለዓለማዊ ኣምላኽ፥ ቀዳማይ
ዘኣልብከ ጥንት ወኢተፍጻሜት	መጀመርያን መወዳእታን ዘይብልካ
ዘዓብይ በተኬንዎቱ፥ ወኃያል በምግባሩ	ብክእለትካ ዓብይ፥ ብግብርኻ ኃያል
ወጠቢብ በምክሩ፥ ዘህልው ውስተ ኲሉ ዘሎኻ	ብምኽርኻ ጥበበይና፥ ኣብ ኲሉ

ንስእለከ እግዚኦ ወናስተበቍዓከ ኣሎና	ኦ ጐይታ ንልምነካን ንምሕጸነካን
ከመ ተሃሉ ምስሌነ፥ በዛቲ ሰዓት ማእከልና ቁም	በዛ ሰዓት እዚኣ ምሳና ኩን፥ ኣብ
ኣርኢ ገጸከ ላዕሌነ፥ ወንበር ማእኬለነ ማከልና ንበር	ኣብ ልዕሌና ገጽካ ኣርኢ። ኣብ
ወኣንጽሕ ኣልባቢነ፥ ወቀድስ ነፍሳቲነ ቀድስ	ልብና ኣንጽሕ፥ ነፍስናን ሥጋናን
ወስረይ ኃጢኣተነ ዘገበርነ በፈቃድን ወበኢፈቃድነ፣ ዝገበርናዮ ኃጢኣት ስረየልና	ብፍቓድናን ብዘይፍቓድናን

ረስየነ እግዚኦ ናቅርብ ኀቤከ ቍርባነ ንጹሓ ግበረና	ናባኻ ንጹሕ ቁርባን ከምነቕርብ
ወመስዋዕተ ነባቤ ወዕጣነ መንፈሳዌ መንፈሳዊ ዕጣንን	ቅቡል (ተናጋሪ) መስዋዕትን
ይባእ ውስተ ጽርሓ ቅዱስ ቅድሳቲከ	ናብ ኣዳራሽ ቅድስቲ ቅዱሳትካ

ይእቶ

በኣሓዱ ወልድከ እግዚእነ ወመድኃኒነ መድኃኒናን	በቲ ሓደ ወድኻ ጐይታናን
ዘቦቱ ለከ ምስሌሁ ወምስለ ቅዱስ መንፈስ	ብኣኡን ብመንፈስ ቅዱስን
ስብሓት ወእኂዝ ይእዜኒ ወዘልፈኒ ንወትሩን	ክብርን ምልክን ዘሎካ ሕጅን
ለዓለመ ዓለም። ኣሜን	ንዘለዓለምን። ኣሜን

ግብረ ኣምልኾ፡ እቲ ቍርባነ ንጹሓ፡ መስዋዕተ ነባቤ፡ ወዕጣነ መንፈሳዊ¡ ብዝብል ዝተፈላለየ መጸውዒ ዝወሃቦ ቅዳሴ፣ ናብ እግዚኣብሔር ኣቦ ብክርስቶስ፡ ኣብ መንፈስ ቅዱስ፡ ዝቐርብ ቅቡል መስዋዕቲ እዩ። መዝገበ ሃይማኖት ብሕጽር ዝበለ መንገዲ ንመሥዋዕተ ቅዱስ ቍርባን ከስ በዚ ዚስዕብ ክንሓስቦ ንኽእል¡ (መ.ሃ. 1358) ይብለና።

- ናብ እግዚኣብሔር ኣቦ ዚቐርብ ምስጋናን ውዳሴን ቤተክርስትያን ከኣ ብኢየሱስ ክርስቶስ ገቢራ ስለœቲ ኵሉ ኣምላኽ ዝገበሮ፣ ናይ ፍጥረትን ሰብኣውነትን ሠናይን ጽቡቕን ቅኑዕን ዘበለ፣ መሥዋዕተ ውዳሴን ምስጋናን ከተቕርብ ትኽእል። (መ.ሃ. 1359)
- ናይ ክርስቶስን ናይœታ ኣካሉ ቤተክርስትያንን መስዋዕተ ዝኽሪ፣ መሥዋዕተ ቅዱስ ቍርባን፣ ናይ ፋሲካ ክርስቶ ዝኽሪ፣ ኣካሉ ኣብ ዝኾነት ኣብ ናይ ቤተክርስትያን ሊጡርጊያ (ግብረ ኣምልኾ) ድማ ነቲ ኡንኮ ምሥዋዕቱ ህልው ዚገብርን ምሥጢራዊ ወፈያኡ ምኻኑ ዚነግርን እዩ። (መ.ሃ. 1362)
- ብኃይሊ ቃሉን መንፈሱን ዚግለጽ ህላዌ ክርስቶስ፣ ክርስቶስ ኣብœቲ ምሥጢር ህልው ኪኸውን፣ እቲ ህብስትን ወይንን ናብ ናይ ክርስቶስ ሥጋን ደምን ስለዚልወጥ እዩ። ብብቕዓት ቃላት ክርስቶስን ብስራሕ መንፈስ ቅዱስን፣ እዚ ምልዋጥ እዚ ከምዚፍጸም ንዚገልጽ እምነት ቤተክርስትያን ኣበ ቤተክርስትያን ኣነጺሮም የረጋግጽዎ¡ (መ.ሃ.1375)

መሥዋዕተ ቅዳሴ ኣብ ዚሥሮዓሉ ጊዜ ቤተክርስትያን ኣብ ዙርያኡ ከቢባ እትርከበሉ መንበረ ምሥዋዕ (መንበረ ታቦት)፣ ናይቲ ኡንኮ ምሥጢር ክልተ ገጻት ዜርኢ እዩ።

ማለት መንበረ መሥዋዕትን ናይ ጐይታ መኣድን እዩ።¡ (መ.ሃ. 1383።

ምቕባል ሥጋኡን ደሙን

ኣብ መኣዲ ክርስቶስ ዝሰረዓልና ናይ ሓዲስ ኪዳን መኣዲ ምስታፍ ማለት ኣብ በዓል ድኅነትና ተኻፈልቲ ኮይንና ምስ ጐይታ ኪዳን ንተክል። ኣብ ጊዜ ቊርባን ሥጋኡ ክንበልዕ ደሙ ክንሰቲ ከሎና፡ ከምቲ መጽሓፈ ቅዳሴና ዝብሎ፣ ሕይወትን፡ ድኅነትን፡ ሥርየት ኃጢኣትን፡ ምእንቲ ክንረክብ ኢና እንቕብሎ፣ ቅዱስ ቊርባን፡ ብእምነት ንዚቕበልዎ፡ ንሕይወትን ንድኅነትን፡ ንሥርየት ኃጢኣትን፡ ዚወሃብ¡ እዩ (መጽሓፈ ቅዳሴ፡ ቅድሚ ቁርባን)። ቅዱስ ቊርባን ክንቅበል ከሎና ምስቲ ሥጋኡን ደሙን ዝሃበና መድኃኒና ጥራይ ዘይኮነ ምስ ኲላቶም እቶም ኣብቲ መኣዲ ዝቕረቡን ዝካፈሉን ኣመንቲ እውን ኢን ኣሓደ ንኸውን። በዚ ምኽንያት እዩ ቅዱስ ጳውሎስ፣ እታ ንሕና እንባርኻ ናይ በረኸት ጽዋዕ ምስ ደም ክርስቶስ ኅብረት ዘለዋዶ ኣይኮነትን? እታ እንቘርሳ እንጌራስ ምስ ሥጋ ክርስቶስ ኅብረት ዘለዋዶ ኣይኮነትን? ሓንቲ እንጌራ ካብ እትኸውንሲ ንሕና ብዙኃት ከሎና ሓደ ሥጋ ኢና። ከመይ ካብ ሓንቲ እንጌራ ኢና ተሳቲፍና¡ (1ቆሮ 10፡16-17)። ኣቦና በነዲክቶስ ከምዝበልዎ ብሓቂ መስዋዕተ ቅዳሴ ልቢ ቤተክርስትያን¡ እዩ። ኣብ መኣዲ ጐይታ ክንካፈል ከሎና ግን ከምቲ ሓለቓ ሚእቲ ኢየሱስ ንወዱ ከሕውየሉ ክሓቶ ከሎ ዝበሎ፡ ኦ ጐይታ ናብ ትሕቲ ናሕሲ ቤተይ ክትኣቱ ዚግብኣኒ ኣይኮንኩን፣ ሓንቲ ቃል ጥራሕ ተናገር፣ ነፍሰይ ድማ ክትፍወስ ክትሓዩ እያ¡ (ማቴ 8፡8 መ.ሃ.1386) ብዝብል ትሑት መንፈስን ዓሚቚ እምነትን ክኸውን ኣለዎ። ከምቲ ኣብ መጽሓፈ ቅዳሴና እንደገሞ እግዚኣብሔር ከኣ ድኻምና ርእዩ ብዓይኒ ምሕረት ክጥምተናን ኣብ መኣዲ ወዱ ተሳተፍቲ ክገብረናን ንልምኖ።

እግዚኣብሔር ዘትነብር ዲበ ኪሩቤል	ኣብ ልዕሊ ኪሩቤል እትቅመጥ
ወትነጽር ዲበ ሕዝብከ ወርስትከ ኣግዚኣብሔር	ንሕዝብኻን ርስትኻን እትምልከት
ባርክ ለኣግብርቲከ ወኣእማቲከ ወደቂቆሙ፡	ንመገልገልትኻ ኣቦታትናን ንውሉዶምን ባርኮም
ወክፍሎ ለዘሂ ይመጽእ ወይነስእ እመንክር ማእድከ	መጺኡ ብንጹሕ ኅሊና ካብዚ ቅዱስ መኣድኻ ንዚቕበል

በንጹሕ ኅሊና ለኅድገተ ኃጢኣት
ኃጢኣት ስርየትን
ዘእመንፈስ ቅዱስ ትድምርት
መንግሥትን
ለመድኃኒተ ነፍስ ወሥጋ
ለዘበሰማያት መንግሥተ ወርስተ
በሞገስ ወበፈቃድ
በኣሓዱ ወልድከ ዘቦቱ ለከ ምስሌሁ
መንፈስ ቅዱስን ዘሎካ
ወምስለ ቅዱስ መንፈስ
ንዘለዓለም ዓለምን። ኣሜን
ስብሓት ወእኂዝ ይእዜኒ ወዘልፈኒ
ወለዓለም ዓለም።

ብናይ መንፈስ ቅዱስ ኅብረትን ናይ
ናይ ነፍስን ሥጋን ድኅነትን ናይ ሰማይ
ርስትን ኣካፍሎ።
ብሓደ ወድኻ ንኣኻን ምስኡን ምስ
ክብርን ምልክን ሕጂን ንወትሩ

እንደገና ናብ በዓል ጥዑም ዝኽሪ ቅዱስ ዮሓንስ ጳውሎስ ካልኣይ ምልስ ክንብል። ንሶም መስዋዕተ ቅዳሴ መንግሥተ ሰማይ ኣብ ምድሪ እዩ¡ ክብሉ ከለው ነቲ ዓብይ ትርጉሙ እዮም ገሊጾምልና። መስዋዕተ ቅዳሴ ኣብ ዝቕደሰሉ ቦታን ሰዓትን ጐይታ ከምዝመጸን ከምዝመጽእን ኢና እንምስክር። መስዋዕተ ቅዳሴ ክዓርግ ከሎ ክርስቶስ እዩ ዘዕርጎ። ንሱ ኣብ ማእከልና ኮይኑ ምስ ኣቦኡ የተዓርቐና፡ ተበታቲንና ዝነበርና ብመንፈስ ቅዱሱ ሓደ ሕዝቢ ይገብረና። ንስኻትኩም ግና ዕብየት ናይቲ ካብ ጸልማት ናብቲ ዜገርም ብርሃን ዝጸውዓኩም ምእንቲ ክትነግሩ ኅሩይ ወለዶ፣ ናይ ንጉሥ ካህናት፡ ቅዱስ ሕዝቢ፣ ጥሪት ኣምላኽ ዝኾነ ሕዝቢ ኢኹም። ንስኻትኩም ቀደም ሕዝቢ ኣይነበርኩምን፣ ሕጂ ግና ሕዝቢ ኣምላኽ ኢኹም። ቅድም ምሕረት ኣይረኸብኩምን ነበርኩም፣ ሕጂ ግና ተማሒርኩም ኢኹም¡ (1ጴጥ 2፡9-10)።

ኣብቲ ንሳተፎ መስዋእተ ቅዳሴ ኢየሱስ ኣብታ ዳኅረወይቲ መዓልቲ ብግርማ ከምዝመጽእ እውን ንገልጽ ኢና። ከምቲ ቅዱስ ጳውሎስ ዝብሎ ንሕናውን ኣብ መስዋዕተ ቅዳሴ ብዓይኒ እምነትን ተስፋን ፍቕርን እንተዘይኮይኑ ብዙኅ ዘይበርሃልናን ዘይንርድኦን ዘይንርእዮን ነገራት ኣሎ። ሕጅስ ከም ብመስቲያት ዋግዋጎ ንርኢ ኣሎና፣¡፣ ኣብ መወዳእታ ጐይታ ክመጽእ ከሎ ግን ዓይኒ ፍቕሪ ጥራይ እዩ ዘድልየና። ሽዑ ግና ገጽ ንገጽ ክንርኢ ኢና።

ሕጂ ፍልጠተይ ጐደሎ እዩ፣ ሽዑ ግና ከምቲ ኣምላኽ ንኣይ ዚፈልጠኒ ፍልጠተይ ምሉእ ኪኸውን እዩ¡(1ቆሮ 13፥12)። ካብ ዕርገት ክርስቶስ ንደሓር፣ እቲ ናይ ክርስቶስ ክብሪ ዝዓዘዞ ምጽኣቱ ዘይተርፍ ትሑዝ ነገር እኳ እንተኾነ፣ ›ኣቦ ብስልጣኑ ንዝመደቦ ዘመንን እዋንን ክትፈልጡ ኣይተዋህበኩምንœ ተባሂሉ እዩ። ክልቲኡ፡ ማለት እቲ መወዳእታን፡ እቲ ንኣኡ ዚቕድሞ መወዳእታ ፈተናን እኳ እንተደንጐየ፣ እቲ ማጎለቅታዊ ምጽኣቱ ግን ኣብ ዝኾነ ሰዓት ኪፍጸም ዚከኣል እዩ¡ (መ.ሃ.673)። መስዋዕተ ቅዳሴ ናይቲ ዚጽበየና ዘሎ ክርስቶስ ዘተስፈወና ዘለዓለማዊ ሕይወትን ኣምልኾን ዕርቡን እዩ። ኣብ መስዋዕተ ቅዳሴ መድኃኒና ጐይታና ኢየሱስ ክርስቶስ፡ እወ፡ ቀልጢፈ እመጽእ ኣሎኹ¡(ራእ 22፥20) ይብለና። ንሕና ከኣ ምስ መላእ ቤተክርስትያን ኮይና፣ ¡ኣሜን፡ ጐይታ ኢየሱስ፡ ንዓ¡ (ራእ.ዮሓ. 22፥20) ንብሎ። እወ መስዋዕተ ቅዳሴ ብኣማን መንግሥተ ሰማይ ኣብ ምድሪ እዩ!